

Motion till riksdagen 2020/21:660

av Eric Palmqvist m.fl. (SD)

Det svenska stålet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera svensk basindustri vid utformning av energipolitiken och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om större fokus på industrins villkor i infrastrukturplaneringen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka utbildningsinsatserna kopplat till stålindustrins kompetensbehov och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rikta medel till metallurgiforskning och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad forskning och utveckling inom stålindustrin och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Exporten av förädlade metaller är betydande för svensk ekonomi. Den totala exporten av malm, stål och andra metaller uppgick till 153 miljarder år 2019. Den viktigaste varugruppen i detta sammanhang är alltjämt stålprodukter där svensk industri nischat sig genom att specialisera sig på produktion av högpresterande stål. Sverige importerar och exporterar ungefär lika mycket mätt i vikt, men då vi producerar och exporterar det högpresterande stålet och importerar mer av standardprodukter är exportvärdet uppemot 40 procent högre. Genom satsningar på mer högteknologiska produkter står sig Sverige därmed relativt väl i konkurrensen och kan fortsätta att generera såväl skatteintäkter som arbetstillfällen. För att även fortsatt vara konkurrenskraftiga gäller dock att ligga i framkant vad gäller utbildning, forskning, marknadsföring och innovation, vilket i hög utsträckning måste ske i symbios mellan det offentliga och industrin.

De mineralrelaterade näringarna är centrala för Sverige och genererar arbetstillfällen och välstånd i glesbygd där brytningen oftast sker. Därför blir det ibland svårsmält när vissa, om än indirekt, vill grusa förutsättningarna för en stark svensk basindustri genom

exempelvis en verklighetsfrånvärd energipolitik, felprioriteringar inom infrastrukturen, skattepålagor och andra administrativa hinder. Den svenska stålindustrin har utvecklingspotential. Av den anledningen behövs satsningar på den industriella grenen.

Energipolitiken

Svensk basindustri i allmänhet och stålindustrin i synnerhet är starkt beroende av en stabil och säker tillgång till el. Därför är det ett stort orosmoln för stålföretagen när man ser hur svensk politik riktas in på att byta ut det som har fungerat i decennier mot kostnadsdrivande och opålitlig väderberoende elproduktion. Svensk stålindustris produkter går till övervägande del på export och är därmed starkt beroende av goda villkor relativt konkurrerande företag på världsmarknaden.

En verklighetsförankrad och välfärdsinriktad energipolitik bygger vidare på den energimix med huvudsakligen vatten- och kärnkraft som historiskt har tjänat landet mycket väl. Subventioner och skattelättnader till exempelvis väderberoende energislag snedvrider energimarknaden och grusar möjligheterna till ett robust energisystem. Stålindustrins villkor gynnas av en sund och genomtänkt energipolitik. En verklighetsfrånvärd energipolitik som resulterar i en kostnadsdrivande och opålitlig väderberoende elproduktion utgör ett direkt och påtagligt hot gentemot Sveriges tunga industri.

Infrastrukturen

Stålindustrin är en bransch som i hög grad är beroende av stabila och tillförlitliga så kallade just-in-time-leveranser av råvara, järnmalm, för att kostsamma produktionsstopp ska undvikas. Detta samtidigt som behovet av ett robust och välfungerande transportsystem för de färdiga stålprodukterna ut till kund är lika fundamentalt för värdekedjornas upprätthållande. Stålindustrin förlitar sig i mycket stor utsträckning på järnvägs-transporter, varför ett tillräckligt underhåll av järnvägsnäten är erforderligt. Underhållet av järnvägsnäten har varit eftersatt under många decennier. Vidare behöver flaskhalsar i systemet byggas bort för att underlätta för godstransporter och standarden behöver höjas för att medge transporter med högre hastigheter än idag. Ett större fokus behöver därför riktas mot industrins villkor i infrastrukturplaneringen.

Utbildning

Stålindustrin i Sverige är högteknologisk och beroende av att utbildningsväsendet förser industrin med rätt kompetens. Utbildningsinsatserna för industrin inom ämnen som metallurgi är för små. Tack vare modern informationsteknologi finns utrymme för att förlägga utbildningar nära produktionsorterna genom distansutbildning, vilket kan ge upphov till regionalpolitiska fördelar. Utbildningssatsningar med relevans för stålindustrin är nödvändiga.

Forskning och utveckling

Svensk stålindustri har en hög innovationskraft, vilket inte minst Hybritprojektet utgör ett exempel på. Projektet syftar till att drastiskt minska stålindustrins utsläpp av koldioxid. En fullskalig svensk stålproduktion med den teknik som idag sker i experimentell skala skulle kunna reducera svenska koldioxidutsläpp med uppemot tio procent och har potential att reducera utsläppen globalt med ungefär sju procent om tekniken implementeras världen runt. Genom att skjuta till riktade forskningsmedel till denna viktiga basnärlings forskning och utveckling, FoU, där bland annat metallurgiforskning utgör en viktig komponent, kan inhemska tekniska landvinningar komma att bli en viktig exportvara jämte stålet. Målet ska vara en världsledande position inom fältet FoU.

Eric Palmqvist (SD)

Tobias Andersson (SD)

Josef Fransson (SD)

Mattias Bäckström Johansson (SD)